

ניתוח התנהגות הערבים אזרחי ישראל במלחמת "חרבות ברזל"

אדר ב' תשפ"ד | מרץ 2024

1	תקציר מנהלים
2	פרק 1: הפגנות תמיכה בעזה
2	פירוט הפגנות ותגובות המשטרה
5	פרק 2: היערכות ברחבי הארץ
5	אירועי חיכוך בולטים בערים המעורבות
6	פרק 3: מזרח ירושלים
6	פירוט האירועים במזרח ירושלים בשבועות הראשונים למלחמה
6	שינוי המדיניות במזרח ירושלים
8	פרק 4: הסתה ותמיכה בטרור
8	תיקי הסתה בולטים
10	פרק 5: אירועי טרור
11	אירועים נוספים הראויים לציון
12	פרק 6: פעילות תנועות ערביות מרכזיות
12	ועדת המעקב
13	הפלג הצפוני של התנועה האסלאמית
14	מפלגת חד"ש
14	הפלג הדרומי ומפלגת רע"מ
15	סיכום

ניתוח התנהגות הערבים אזרחי ישראל במלחמת "חרבות ברזל"

© לעמותת "ערי ישראל"

אדר ב' תשפ"ד | מרץ 2024

מחקר וכתביבה: ערי ישראל

עריכה: משה הס

תקציר מנהלים

עם פרוץ מתקפת הפתע של חמאס בשמחת תורה תשפ"ד, היה חשש מאירועי "שומר חומות 2", שבהם ערביי ישראל חוללו פרעות בכל רחבי הארץ בהזדהות עם חמאס עזה. בפועל ערביי ישראל לא הצטרפו למלחמה עד כה. האם לאור זאת הוסר החשש מהתפרצות מהומות בקרב ערביי ישראל כפי שמנסים לצייר בתקשורת? המסמך מחולק לשישה פרקים, כל אחד מהם סוקר בהרחבה זווית שונה הקשורה בניתוח ההתנהגות של ערביי ישראל במלחמת "חרבות ברזל":

1. הפגנות תמיכה בעזה
2. אירועים ברחבי הארץ
3. מזרח ירושלים
4. הסתה ותמיכה בטרור
5. פירוט אירועי טרור
6. פעילות תנועות ערביות מרכזיות

ניתוח ההתנהגות של ערביי ישראל מעלה כי במלחמה הנוכחית היו מרכיבים ייחודיים בעלי השפעה בשטח:

- **ההלם ועוצמת הזוועות:** אירועי שמחת תורה ומתקפת הפתע של חמאס יצרו הלם רחב ברמה האזורית, שהימם גם את ערביי ישראל. הפעילות הקיצונית של מחבלי חמאס הביאה לחשש בקרב הציבור הערבי לתמוך בערביי עזה (אך ככל שחולף הזמן, השפעת הזוועות נחלשת).
- **הפחד והתגובות החריופות:** התגובות החריופות נגד כל הסתה והזדהות עם עזה, בתוספת גל התחמשות בחברה הישראלית, יצרו פחד משמעותי בקרב הערבים אזרחי ישראל.¹
- **נטרול מרכיב ההסתה:** פעילות משטרתית נחרצת ומדיניות אכיפה חסרת תקדים,² הביאו למעצרים ואישומים נגד מסיתים ותומכי טרור, וכן ללחץ אישי ולפיתורי עובדים.
- **מניעת הפגנות:** מאז תחילת המלחמה המשטרה אסרה על קיום הפגנות הזדהות עם עזה, דבר שמנע הדרדרות להתפרעויות אלימות ברחובות, כפי שאירע ב"שומר החומות".³

מניתוח כלל הנתונים עולה כי אין כל אינדיקציה בנוגע להתמתנות אידיאולוגית בקרב ערביי ישראל, והסיבה לשקט היחסי במהלך המלחמה קשורה לא מעט למרכיבים הייחודיים. בהשתנות הנסיבות הללו, חבית הנפץ של ערביי ישראל עלולה להתפרץ בכל רגע.

¹ אלמנט הפחד הוזכר גם בהודעות של ועדת המעקב. ולטענת מכון המחקר "מדה אל כרמל" הפחד השפיע גם על תשובות בסקרי דעת קהל שבדקו את עמדות החברה הערבית בישראל.

² ארגון עדאלה הגדיר זאת כ"מתקפה חסרת תקדים על חופש הביטוי וההפגנה [...] שנוטלים בו חלק לצד המשטרה והפרקליטות, משרדי ממשלה, מוסדות ציבור וקבוצות ימין קיצוני".

³ אירועי "שומר חומות" פרצו בסוף חודש רמדאן, לאחר דינמיקה של הסלמה במזרח ירושלים סביב שייח ג'ראח, ובפרט לקראת סוף הרמדאן. בפועל, ההפגנות הראשונות שארגנה ועדת המעקב היו ב־8 במאי, כשהתפרצות האלימה החלה לראשונה שלושה ימים לאחר מכן (על חלקה של ועדת המעקב בפרעות תשפ"א, ראו קלמן ליבסקינד, מעריב, 24/09/22: [כך עמדו ועדת המעקב של ערביי ישראל והמפלגות הערביות מאחורי הפרעות בערים המעורבות](#)).

פרק 1: הפגנות תמיכה בעזה

מתקפת הפתע של חמאס על יישובי הדרום בשמחת תורה תשפ"ד, הכתה בתדהמה את כלל היהודים בארץ ובעולם, ובמקביל גם את חיזבאללה, את ערביי יהודה ושומרון ואף את ערביי ישראל. ממדי האסון, חומרת המעשים ואכזריותם, גררו תגובות חריגות בציבור ובהנהגה הישראלית. הוואקום המודיעיני וחוסר הידיעה על רמת התיאום בין זרועות התמנון האיראני, הביאו למדיניות התגוננות ישראלית חסרת תקדים.

שנתיים וחצי בלבד חלפו מאז אירועי "שומר חומות", שבהם פרצו התפרעויות אלימות מתוך הפגנות רשמיות. חלקן היו מאושרות על ידי המשטרה ובהמשך התפזרו והפכו אלימות, ומחלקן יצאו מפגעים לאירועי טרור ממוקדים.⁴ המשטרה, שחששה מתקדים "שומר חומות", הטילה איסור מוחלט על קיום הפגנות לאומניות בקרב ערבים אזרחי ישראל.

פירום הפגנות ותגובות המשטרה

8 עד ה-14 באוקטובר: התקיימו כמה ניסיונות לארגן הפגנות אנטי ישראליות, שפוזרו מידית על ידי המשטרה.

ניסיונות כאלה התרחשו בבאקה אל גרביה, באום אל פחם ובטייבה. באותו שבוע בוצעו מעצרי מנע בעראבה, סחנין, רהט ועוד. גם הפגנה שארגנה "חיראק חיפה", תנועה קיצונית שעומדת מאחורי הפגנות לאומניות בחיפה, פוזרה מידית על ידי המשטרה. הפגנת תמיכה בעזה יחידה שצלחה בשבוע הראשון, הייתה שיירת רכבים באום אל פחם.

15 באוקטובר: "ועד העם" באום אל פחם פרסם על צעדת לפידים כהזדהות עם עזה. בהודעה נכתב שערביי ישראל נמצאים תחת "קמפיין מעצרים בלתי מוצדקים" וניסיון "להחזיר את השלטון הצבאי" על ערביי ישראל.

⁴ להרחבה: תחקיר "ועדות המעקב וועדי העם בפרעות תשפ"א" של ערי ישראל.

17 באוקטובר: ועד העם הודיע כי הצעדה נדחית בעקבות הודעה מהמשטרה ושב"כ שהבהירו כי "ועד העם" יישא באחריות לכל פעולה בלתי חוקית שתתרחש בהפגנה.

חדשות | משפט ופליטים

המפכ"ל: מי שרוצה להזדהות עם עזה - אני אעלה אותו לאוטובוסים לשם

שבתי הבהיר כי המשטרה לא תאפשר לקיים הפגנות הזדהות עם תושבי רצועת עזה: **"אנחנו לא נחזיק בידים של להתייחס לזה כאלה לבוא להתעסק איתנו"**, אמר. עשרות שוטרים פיזרו בכוח ובאמצעות אלות הפגנה בחיפה נגד הלחימה בעזה, וחמישה נעצרו

217 שחר | קריאת | 1

"מי שרוצה להיות אורח ישראל, אהלן וסהלן. מי שרוצה להזדהות עם עזה, מוזמן. אני אעלה אותו לאוטובוסים שמפנים לשם עכשיו", כך אמר אתמול (שלישי) המפכ"ל קובי שבתי בתום הערכת מצב שקיים במחוז חוף לצד קצינים בכירים בארגון. הערב פיזרו עשרות שוטרים בכוח ובאמצעות אלות מפכנים שביקשו למחות בחיפה על הלחימה

רן שמעוני, דיאא חאבי יחיא
ועד השכונות
18 באוקטובר 2023

18 באוקטובר: המפכ"ל קובי שבתי מבהיר כי לא יאפשר הפגנות הזדהות עם תושבי עזה במהלך המלחמה: "מי שרוצה להזדהות עם עזה, מוזמן. אני אעלה אותו לאוטובוסים שמפנים לשם עכשיו".

19 באוקטובר: 'ועדת המעקב העליונה של ערביי ישראל' ניצלה את עלילת הדם של חמאס על ה"טבח בבית החולים", והודיעה על הפגנות בכל רחבי הארץ ועל הכנות לאירוע מרכזי גדול. אולם לאור הסירוב הנחרץ של המשטרה להפגנות, הניסיון להתסיס את השטח נכשל.

19 באוקטובר: בניסיון הפגנה באום אל פחם קראו המפגינים: "ברכות מאום אל פחם לעזה הגאוה", "ברוך ובדם נפדה את עזה", "עזה שלנו איתנו, מאדמתך יצאו האריות". זמן קצר תחילתה, המשטרה פיזרה את ההפגנה בכוח, בין היתר באמצעות מעצר שניים מהמארגנים: **מוחמד (אבו טאהר) ג'בארין**, מנהיג חיראק אלפחמאוו, ⁵ **ועורך הדין אחמד חליפה**. נגד השניים הוגש כתב אישום, ומעצרים הווארך עד תום ההליכים.⁶

7 בנובמבר: מפלגת חד"ש וארגון 'עדאלה' עתרו לבג"ץ בעניין האיסור הגורף, לטענתם, על קיום הפגנות ועצרות מחאה בהקשר של המלחמה בעזה (בג"ץ 8007/23). בפסק הדין נכתב:

"המשיבים נימקו את סירובם להתיר את ההפגנות נושא העתירות בחשש קרוב לוודאי שאלה עלולות להביא להסלמה חמורה וסיכון גבוה להתלקחות בגזרת הפנים, שעד עתה נותרה שקטה [...] בא כוחם של העותרים טען כי משמעות האיסור על קיום שתי ההפגנות הוא הלכה למעשה, איסור הפגנות במגזר הערבי בזמן מלחמה. לא נכחד כי הטענה הטרידה אותנו והקשינו על המשיבים בנושא זה. המשיבים חזרו וטענו בתוקף כי כל הפגנה נבחנת באופן קונקרטי; כי התקיימה עצרת באולם סגור בבקעה אל גרביה; וכי אם הייתה מוגשת בקשה לקיום עצרת באולם סגור, חלף תהלוכה או עצרת תחת כיפת השמיים שסכנותיהן עמן, או בקשה הנוגעת למחוז אחר, היו שוקלים בקשה זו בחיוב".

ישראל במלחמה

מהומות בהפגנה נגד המלחמה בחיפה: המשטרה הסירה מיציבים, פעילי ימין מחו

ההפגנה של חד"ש ו"קואליציית שותפות השלום" התקיימה רק אחרי שבג"ץ אילץ את המשטרה לאפשר אותה. מפגין נעצר אחרי שהתנגד לשוטר שהסיר **שלט** "פלסטינ מהים עד לנהר" שאותו הניף. גם דגם של מטוס מטיל פצצות סולק

57 תגובות | 15:55 | 20.01.24

ליאור אל יחי | תגיות: הפגנה, חירות ברזל, חיפה

11 בנובמבר: כמה מחברי 'ועדת המעקב' נעצרים לחקירה, בדרכם להפגנה בלתי חוקית בערעה.

28 בדצמבר: הפגנה בנצרת, שהתקיימה באישור המשטרה בעקבות העתירה לבג"ץ.

⁵ מהארגונים הדומיננטיים באירועי "שומר חומות", משמש כעין "זרוע שטח" של הפלג הצפוני של התנועה האסלאמית.

⁶ נכון לכתיבת דו"ח זה עורך דין חליפה שוחרר למעצר בית.

המעקב דוחה כל הגבלה על מסגד אל-אקצא וקורא להעריך לציון יום כדור הארץ הנצחי.
*מעקב: ברוטת לרגל כניסתו של חודש הרמדאן הקדוש, ומאשרת שהחלטת ממשלת הכיבוש שלא להטיל הגבלות על התפילה במסגד אל-אקצא בשבוע הראשון של החודש הקדוש מעוררת חשדות *קריאת המשך התנועה העממית לתמיכה בעמנו ברצועת עזה ובגדה המערבית *בימים הקרובים יפורסמו פרטי התחייב במלאת 48 שנים ליום האדמה האלמותית*

ועדת המעקב העליונה אישרה בישיבת המכירות הקבועה שלה, שהתקיימה היום (תשי"ב) אחר הצהריים בנצרת, את דחייתה מכל הגבלה שהוטלה על מוסלמים בכניסה למסגד אל-אקצא המבורך בכל עת, לרבות חודש הרמדאן המבורך, והצהירה: על החלטת ממשלת הכיבוש בדבר אי הסלת הגבלות בשבוע הראשון של החודש הקדוש, במיוחד מאחר שהמסגד מחולקת זמנית משטרה למאות אזרחים המודיעים להם כי כניסתם להם היא מכה כבדה בערבות "הר הבית" אסורה. המעקב קרא להמשך התנועה העממית לתמיכה בעמנו ברצועת עזה ובגדה המערבית בימים הקרובים יפורסמו פרטים על ציון 48 שנה ליום האדמה הנצחית, שבמרכז הפגנה מרכזית באזור אל-בטוף.

ראש המעקב, מוחמד ברכה, הצג הצהרה על עבודת המעקב בין שתי פגישות, סקר את המשמעות הבאות ופתח את נאוםו בברכות לחודש הרמדאן המתקרב. הוא בירך את ראשי הרשויות המקומיות הערביות, שנבחרו בבחירות האחרונות, מדגישים את האווירה השלווה בה התנהלו הבחירות, מייחלים להמשך אווירה זו נמצאת בסיבוב השני של הבחירות, שיתקיימו ביום ראשון הבא.

ברכה הצדיק להשתתפות הרחבה בהפגנת ועדת המעקב בשבת האחרונה, בכפר כנא, בסיסית הפסקת מלחמת הג'ונדל בעמנו הפלסטיני, שיבה את תפקידה של הוועד העממי והכוחות הפוליטיים והמקומיים בכפר כנא, בהפיקת ההפגנה להצלחה. לדבריו, ההפגנה והתנהלותה הוכיחו שוב שכאשר הממשלה לא מתגרת, הדברים מתנהלים כשורה, למרות שהממשלה ניסתה להתגרות באמצעות זיומן החבר מנצרת דחמשה, שרשיון ההפגנה רשום על שמו, ואמר כי זה התרחש תוך הפרה של כמה מגבלות שהטילה הממשלה.

ברכה אמר בנאומו: "התגבר המידע המעקב על זיומן אנשים מהמוני, מאזורים שונים בארץ, להם שיכונה משטרת הכיבוש בירושלים, "דיון בנושא עליה לחר הבית, "זה מה שנכתב בערבית, שהיא הנסחה הישראלית לכניסה למסגד אל-אקצא המבורך. זו מציגה פרובוקציה בוטה, ונראה שכוחות הכיבוש מתכננים משו גרוע יותר במהלך החודש הקדוש.

ברכה המשיך ואמר: "מסגד אל-אקצא המבורך, על כל שטחו ומתקניו, הוא מקום קדוש למוסלמים בלבד, ואין לביטול מלחמות לכוחות הכיבוש ומשטריו במסגד או בכל ירושלים הכבושה. והתפילה במסגד אינה טובה או מעקב לממשלת הכיבוש, ומסיבה זו אנו דוחים כל הגבלה, וההחלטה שלא להטיל מגבלות בשבוע הראשון של הרמדאן, כאשר הבדיקה נערכה מדי שבוע, היא עניין מעורר חשדות, והוא הזכיר מפני פרובוקציות שיובילו להתנהלות הקיומית של הממשלה, איתור בן גביר.

בנאומו קרא ברכה להמשך התנועה העממית לתמיכה בעמנו הפלסטיני ברצועת עזה ובגדה המערבית. לדבריו, צוות מזכירי ועדת המעקב יתכנס לדיון בפרט - פעילות המחאה. לקראת ציון 48 שנה ליום ארץ האדמות בסוף החודש, בתאום עם ראשי הרשויות באל-בטוף.

בין המשתתפים התקיימו דיון רחב והתקבלו ההחלטות הבאות:

- ועדת המעקב העליונה נציגה את עצמה בפני ההמונים והעמנו הפלסטינים, ולכל המוסלמים בעולם כולו, עד חודש הרמדאן המבורך, שנועד עלינו השנה לאור מלחמת רצח העם והרעב שפתחה ישראל נגד עמנו ברצועת עזה ובגדה המערבית, לפני 75 חודשים. על רקע שותפותם של המוסלמים בעולם, מדווח גדולות תומכות בטבח המתמשך הזה, שגבה את חייהם של עשרות אלפי בני עמנו, ונקר והרס את חייהם של 2.3 מיליון פלסטינים ברצועת עזה, ללא כל סיכוי לעצור את המלחמה הזו. ההמשך קרא לאמצו צעו ולהמנע מגילויים סקסיים במהלך החודש הקדוש, בסולידריות עם עמנו בעזה, בגדה המערבית ובירושלים.

ועדת המעקב חזרה ומאשרת את העובדה שנקבעה שאינה ניתנת לפרש, והיא שמסגד אל-אקצא המבורך, על כל שטחו ומתקניו, הוא מקום קדוש למוסלמים בלבד, וכי לכיבוש ולרשויותיו אין לגיטימציה. על מנחותם שם והצבא שלו, ואין לגיטימציה לכל תקנות והגבלות המוטלות על המתפללים שם.

ועדת המעקב עוקבת בקפידה אחר משחק חלוקת התפקידים בין מפלגות ממשלת הכיבוש, בין אלו שרוצים לאסור על מוסלמים להיכנס למסגד במהלך חודש הרמדאן, או להטיל הגבלות המאפשרות למספרים קטנים מאוד להיכנס למסגד, והחלטת ראש הממשלה בנימין נתניהו שלא להטיל מגבלות על פלסטינים בתוך בירושלים במהלך השבוע הראשון לחודש הקדוש, בתנאי שהמשא "בדק מדי שבוע, ומעקב מסרב להטיל הגבלות על כניסת פלסטינים מהארץ. הגדה המערבית ורצועת עזה.

ועדת המעקב קראה לנסוע למסגד אל-אקצא המבורך ולירושלים כדי להגן על המקומות הקדושים ולתמוך בכלכלת העיר.

המעקב מתרע מפני תוכנית לפעולות פרובוקטיביות של חיילי הכיבוש בכניסתם לאל-אקצא ובחצותו, ליצירת סיבות שאינן מקובלות עלינו לחלוטין. כדי להטיל בהמשך הגבלות על הכניסה למסגד אל-אקצא.

ועדת המעקב גם גינתה בחריפות את המשך המעצרים והתעללות באסירים פלסטינים שמגיעים לרמות מחרידות.

ועדת המעקב קוראת להמוני עמנו להמשיך את התנועה העממית, בתמיכה וניצחון לעמנו ברצועת עזה ובגדה, אל מול מלחמת רצח העם המתמשכת.

- המעקב מסיל על צוות מזכירי ועדת המעקב לפתח את פרטי הנצחת 48 שנה ליום האדמה הנצחית ולהשיק קמפיין פופולרי לציון נרחב לציון יום השנה.

20 בינואר 2024: הפגנה באישור המשטרה בחיפה, גם היא בעקבות העתירה לבג"ץ.

2 במרץ: הפגנה בכפר כנא בהובלת חברי ועדת המעקב ומנהיגי החברה הערבית בישראל.⁷
בהפגנה נשמעו קריאות "ברוח ובדם נפדה את עזה / אל-אקצא", וקריאות בשבח "גבורת עזה". את המועד המאוחר של ההפגנה הסביר כמאל חטיב, סגן יושב ראש הפלג הצפוני של התנועה האסלאמית, כך:

"נכון שזו צעדה שבאה לאחר חמשה חודשים, אלא שזה לא שחמשת החודשים האלה חלפו כי עמנו היה אדיש חס וחלילה, למה שקורה לבני עמנו אחינו ויקירנו שם. אלא שמה שאי אפשר לתאר כפחות מאשר משטר צבאי הוטל עלינו: נמנע מאיתנו להפגין, נמנע מאיתנו להרים קול, הם העמידו לדיון ובאו חשבון עם מי שכתב, ומי שביטא, ומי שכתב פסוק, ומי שכתב חזית'. היום אני לא רואה את זה כתפנית של מדינת ישראל, אלא שעמנו התעקש להרים קול".⁸

7 במרץ (תחילת חודש רמדאן): ועדת המעקב בקריאה לצאת להפגנות בכל רחבי הארץ – "לתמיכה בעמנו הפלסטיני ברצועת עזה ובגדה המערבית".⁹ כמו כן היא הודיעה על כוונתה לארגן הפגנה מרכזית לרגל יום האדמה, שחל ב־30 במרץ.

לסיכום נראה כי למרות האיסור המשטרתי, נערכו ניסיונות לקיים הפגנות לאומניות, אך התגובה הנחרצת של המשטרה ריתקה את הציבור הערבי לבתייהם בשבועות הראשונים והקריטיים של המלחמה, גם את תומכי חמאס שיצאו לרחובות באירועי "שומר החומות". פעולה שהייתה לה השפעה גדולה על השקט ששרר בקרב ערביי ישראל בתקופת המלחמה.

⁷ מוחמד ברכה, ראדא סלאח, עאידה תומאסלימאן, אחמד טיבי, כמאל חטיב, מודר יונס, ראש מועצת כפר כנא, ועוד רבים.

⁸ הסרטון המתורגם של כאמל חטיב מההפגנה בכפר כנא.

⁹ דף הפייסבוק של מוחמד ברכה, 7 במרץ 2024.

פרק 3: מזרח ירושלים

זירת מזרח ירושלים נפוצה ביותר, והייתה הראשונה לבעור בזמן אירועי "שומר החומות". השילוב של נוכחות חמאסית מוגברת, עם סוגיית הר הבית ("אל אקצה") כאקס טריטוריה, יוצרים חומר בעירה קטלני לטובת ארגוני הטרור. בימים הראשונים של המלחמה היו אומנם ניסיונות להתפרעויות ולהתססת השטח, אך גם במזרח ירושלים הטרור לא תפס, והמשילות נשמרה באופן יחסי. לא ידוע על סגירת צירי תנועה ליהודים, או מצור על שכונות יהודיות במזרח ירושלים, כפי שהיה בעבר בזמני חיכוכ.

פירוט האירועים במזרח ירושלים בשבועות הראשונים למלחמה

7 באוקטובר: הצתת מבנה משטרה בג'בל מוכבר, ניסיון פריצת הגדר באבו דיס, והפרות סדר בראס אל עמוד ובוואדי אלג'וז.

8 עד ה-14 באוקטובר: עימותים שונים בשכונות ג'בל מוכבר, ואדי אלג'וז, סילוואן, וראס אל-עמוד.

18 באוקטובר, (יום ה"טבח" בבית החולים בעזה): קריאות הסתה במסגדים – "לנקום למען הנשים והילדים של עזה". באותו יום דווח על ירי זיקוקים בשועפט, עיסאווייה, אטור, וסילוואן. בהמשך נרשמו אירועים נוספים שהסתיימו לרוב תוך זמן קצר. יש לציין כי בשועפט (ממנה יצאו גם כמה מחבלים) נמשכו אירועים על הגדר ובמחסום.

20 באוקטובר: שביתה קצרה של נהגי אוטובוס במזרח ירושלים כהזדהות עם ה"שהידים" ברצועת עזה.

שינוי המדיניות במזרח ירושלים

מלבד אלמנט הפחד, שבלט גם בקרב ערביי ירושלים,¹³ יש לציין כמה צעדים שבוצעו מאז תחילת המלחמה ספציפית במזרח ירושלים, בשונה ממדיניות העבר:

הוראות פתיחה באש מחמירות ומעצרים אגרסיביים: מצב המלחמה הביא לשינוי הוראות הפתיחה באש, ולפעילות מעצרים אקטיבית. במקרה אחד חוסלו בסילוואן שני מחבלים שירו זיקוקים על כוחות משטרה, ובמקרה נוסף התפרסם סרטון של מעצר מתפרעים שנסעו ברכב עם סמלי חמאס. כמו כן מידי שבוע פוזרו התקהלויות בוואדי אלג'וז ובראס אלעמוד באמצעות מכתזיות. לאחר עסקת החטופים, שבה שוחררו קטינים רבים ממזרח ירושלים, המשטרה מנעה לחלוטין כמעט כל "חגיגות שחרור" בעיר.

הגבלות על הר הבית: מתחילת המלחמה הוטלו הגבלות על כניסת מתפללים להר הבית, שהיה בסכנת הקודמים בעזה מרכז לפעילות חמאסית. לפי דיווחים ערביים, מספר המוסלמים בהר הבית בימי שישי בשבועות הראשונים למלחמה, היה הנמוך ביותר מאז מלחמת ששת הימים! נוסף על כך ובשונה מהעבר, המשטרה לא אפשרה למי שלא הצליח להיכנס להר הבית להתפלל בכבישים הסמוכים.

¹³ כך למשל בסרטון שפורסם בימים הראשונים, הזהיר כתב מזרח ירושלמי את הצעירים: "לא להתקרב לחזירים היהודים" כי הם יירו עליכם, ואף אחד לא יוכל לעזור לכם."

אכיפה אקטיבית: עם תחילת המלחמה ביצעה משטרת ירושלים פעולות אכיפה אקטיביות, כולל הריסת בנייה בלתי חוקית. חלק מבעלי הבתים שנהרסו מזוהים עם חמאס, ו / או עם קידום פעילות לאומנית. למרות החששות, בדיעבד נראה כי הפעילות הוכיחה את תרומתה להרתעה. פעולות בולטות בהריסות התרחשו ב־3 בינואר עם הריסת מתחם מגורים בגיבול מוכבר, תוך דיכוי קשה של המחאה במקום; וב־20 בפברואר עם הריסת בניין בן 8 קומות בבית חנינא.

מעצר מסיתים: כפי שיפורט להלן, מתחילת המלחמה חל שינוי משמעותי במדיניות ההעמדה לדין ובאכיפה בעבירות הסתה. במסגרת זו הועמדו לדין עשרות מתושבי מזרח ירושלים, ואף נגד דמויות מרכזיות. חלק מהדמויות המוכרות הסיתו במשך שנים תוך התעלמות הרשויות, ולראשונה נעצרו והועמדו לדין. להלן הדוגמאות הבולטות:

- **עסאם עמירה, ממנהיגי "חיזב אל תחריר" בירושלים:** נעצר עד תום ההליכים לאחר שדרש בהר הבית: "אל תשאירו ליהודים אבן על אבן [...] הלוחמים במלחמת הקודש למען אלוהים מכוונים [...] להיות שהיד [...] האם תישארו בבתיכם שלכם בהשפלה? הנבלים הודיעו על מצור מלא, הפסקת מים ודלק ועצרו אספקת האוכל והתרופות לעזה. ומה אתם עושים? האם תינטשו את תושבי עזה בלחימה הגיבורה הזו לבדם?!"
- **הנאדי חילוואני (מקאווי), ממנהיגות המורביטאת, ופעילת חמאס מרכזית בירושלים:** הואשמה שכתבה: "אלוהים, עשה שזה יהיה יום של כיבוש, ניצחון, שליטה ומשילות – בוקר של שחרור קרוב"; "היו חלק מהניצחון בעירכם והכינו לכם מקום לכיסא באוטובוס הניצחון הקרוב #ההבטחה מתקרבת"; "מה שלפני יום 7 באוקטובר אינו מה שיהיה אחריו, הוא יום היסטורי, והאם היה לכם תפקיד תאריך זה?" שוחררה בעסקת החטופים.
- **חדיג'ה חוויס, מבכירות המורביטאת בירושלים, ופעילת חמאס מרכזית:** נעצרה בעקבות פרסומי הסתה ברשתות החברתיות. שוחררה בעסקת החטופים.
- **מחמוד אבו חדיר, אימאם בשכונת שועפט:** נעצר על דרשת הסתה שבה אמר: "אל תניחו את נשקכם מידכם, הוא סמל הכבוד והגבורה, לא נשרוד בלעדיו [...] אנו לא ניפטר ממה שאנו נמצאים בו עד שניפטר ממי שלא ציית לאלוהים".
- **ג'מאל מוסטפא, אימאם מסגד ארבעין בעיסאווייה, מזוהה חמאס ומסית מרכזי בירושלים:** לאחר שנים רבות של הסתה ללא הפרעה, ג'מאל נעצר לראשונה על הסתה לאחר המלחמה.
- **מוחמד שוויקי, זמר ומנהל להקת ריקודים:** הואשם בשירי תמיכה בחמאס.

• **עכרמה סברי, המופתי לשעבר על**

ירושלים: הפרקליטות הודיעה כי יוגש נגדו כתב אישום. אומנם מדובר על אירועים שקדמו ל־7.10, אך אין ספק שפעולה זו הורידה משמעותית את מפלס ההסתה מצד אחת הדמויות המסיתות במזרח ירושלים מזה עשרים שנה.

המופתי של ירושלים לשעבר עכרמה סברי יואשם בהסתה לטור

13:12 | 21.02.24

פרקליטות המדינה מתכוונות להגיש כתב אישום נגד המופתי של ירושלים לשעבר עכרמה סברי.
בין שתי עבירות של הסתה לטור, ארגון "לביא", שעתר נגד המופתי, מסר: "עכרמה סברי ממשיך את דרכו של המופתי חאג' אמין אל-חוסייני ומסית ללא הפסקה לרצח יהודים. הגיעה העת למיציא הדין. אנו מברכים את משטרת ישראל ופרקליטות המדינה על ההחלטה להעמיד לדין את צורר היהודים עכרמה סברי".

(גלעד כהן)

פרק 4: הסתה ותמיכה בטרור

Adar Gitsis • אדר גיציס @Gitsis_

לא תאמינו אבל ההסתה נמשכת גם בטכניון, וביתר שאת. אהדה למחבלים, הצדקת הטרור, ותמיכה רבה בחמאס. סטודנט כותב לי: "יש מצגת מסודרת, אנחנו לא מוכנים ללמוד עם בוגדים. בינתיים, איש לא הושעה."

הנה, טעימה מהרשימה (והיא ארוכה מאוד) <<

Translate post

12:49 PM · Oct 17, 2023 · 106K Views

120 272 1.2K 22

Moran T • מורן ת @MoranT555

בימים האחרונים שמעתי אנשים שמשום מה בטוחים שבניגוד להרגל הקבוע של ערבים בישראל, הפעם אין סיכוי שהם יתמכו בטרור הרצחני שחוויו ועודנו חווים, אז בואו איתי לנפץ את הבועה למי שעוד מרשה לעצמו לטפח אחת כזו, עם שרשור ובו אמנים, כתבים ומשפיענים ערבים בעלי אזרחות/תושבות ישראלית עם מאות אלפי עוקבים, המביעים שמחה לאיד ותמיכה טוטאלית בטרור של חמאס-דאעש-הנאצים ובטבח שמחת תורה, העושים בפלטפורמות השונות שעומדות לרשותם שימוש מסוכן ומסית, אלה מובילי הדעה של אלה החיים בינינו! אספתי חומרים רבים, ובכל יום אעלה עוד ועוד...

משהו שחוזר על עצמו אצל רבים מהם בעת הזו, שהם מזהירים ומפצירים בקהל העוקבים שלהם לא לעשות טעויות ולכתוב דברים לא במקום - תבינו לבד מפני אילו התבטאויות הם מזהירים ומה ומי טרם נחשף במלואו כיעור...

כמו כן הם מפצצים קונספירציות, ככל הנראה כחלק מההתקרבות בפני העולם, לפיהן מסוכן לערבים להסתובב בערים מעורבות. קונספירציה נוספת שחוזרת על עצמה היא ש"פתאום אין פשע בחברה הערבית"

Translate post

10:59 PM · Oct 11, 2023 · 278.7K Views

ההלם והתדהמה מגודל הזוועות, הולידה בציבור הישראלי תגובה חריגה לכל גילוי הסתה, הכחשת הטבח, ואפילו הזדהות עם עזה. בלטה במיוחד תופעה של אזרחים שתיעדו והפיצו פרסומי הסתה או הזדהות עם עזה ברשתות החברתיות, פעילות שגרמה ל"שיימינג" רשתי, למעצרים, ולפיטורי עובדים.¹⁴

המשטרה והפרקליטות הקימו יחידה ייעודית לאיתור ולניטור הסתה ברשת. תוך ימים ספורים נעצרו ערבים רבים, ולחלקם הוארך מעצר על סמך פרסומים ברשתות החברתיות.

בעקבות התגובה החריפה, החל גל פרסומים ופעילויות להימנעות מגילויי הסתה ברשתות:

- תא הסטודנטים של הפלג הצפוני פרסם אזהרה להימנע מפרסומי הסתה.
- הפלג הדרומי קיים מפגש זום בנוגע לצורת ההתבטאות ברשתות.
- 'ועדת המעקב' פרסמה קריאה לזהירות בהתבטאויות ברשת.
- הצעות מצד מסיתים מוכרים לכתוב פרסומים בצורת "ידיעות חדשותיות" בלבד, כדי להימלט מתיקי הסתה.
- סדנאות של מרכז "מוסאווה" על גבולות חופש הביטוי ועל התנהלות ברשתות בזמן המלחמה.
- העצורים קיבלו גיבוי וסיוע משפטי מהנהגת החברה הערבית, שהאשימה את המשטרה ב"משטרת מחשבות".

תיקי הסתה בולטים

- **דלאל אבו אמנה (נצרת), זמרת וחוקרת מוח לאומנית פרופלסטינית:** נעצרה בעקבות פרסום עצמאי של מורן טל,¹⁵ והתיק נסגר לאחר לחץ גדול משמאל.

¹⁴ בין ההתארגנויות האזרחיות הבולטות: פעילות של סטודנטים בטכניון שחשפה הסתה ברשת סטודנטים, פעילות החוקרת מורן טל שהביאה בין השאר למעצרה של דלאל אבו אמנה.

¹⁵ קישור [לציוץ של מורן טל ברשת איקס](#), 29/01/2024.

- **אימאם חסן מרעי (פורדייס):** נעצר בחשד לדרשת הסתה. שוחרר בבית המשפט לאחר שלא התקבל אישור פרקליטות לחקירה.
- **סטודנטיות מהצפון (יפיע, אכסאל, עוזייר, נצרת):** נעצרו והוגש נגדם כתב אישום על הסתה לטרור, חלקן שוחררו בעסקת החטופים עם חמאס.
- **סלמאן אבו עובייד (חורה), פעיל פלג צפוני:** נעצר בשירות הביטחון הכללי ושוחרר לאחר חקירה.
- **עובדת במסעדה בנהריה (אבו סנאן):** נעצרה לאחר שכתבה ב-7 באוקטובר – "היום הזה והתאריך הזה יישארו בהיסטוריה הגדולה ביותר עבור פלסטין ועבור העם כולו. היום אנחנו כובשים ולא כובשים אותנו."
- **עמאר אלהוזייל (רהט), פעיל בל"ד, חבר מועצת העיר רהט, ובעבר סגן ראש העיר:** נעצר בחשד לסיוע לאויב, לאחר שפרסם "ניתוח" על דרכי ההתקדמות של חמאס.
- **היית'ם הושאלה (אלקסוס), מועמד למועצת אלקסוס, מזוהה עם התנועה האסלאמית:** נעצר בחשד להזדהות עם ארגון טרור, בעקבות פרסומים שפרסם בבוקר ה-7 באוקטובר.
- **עורך דין סרי חוריה (שפרעם), מזכיר מפלגת חד"ש בשפרעם:** נעצר לאחר שכתב – "ההתנגדות האסלאמית שברה את היהירות של הישראלים".
- **מאייסה עבד אל האדי, שחקנית קולנוע ותיאטרון:** העלתה בין היתר לעג לקשישה שנחטפה לעזה, ותמונה של פריצת גדר הגבול בעזה עם הכיתוב – "Lets Go Berlin Style".
- **יסמין קאדורה (נחף):** נעצרה במעצר מתוקשר, בעקבות פרסום בבוקר ה-7 באוקטובר – "גאווה שלא תישכח, אללה תן להם".
- **חיילת לשעבר (נוף הגליל):** נעצרה לאחר שהעלתה לטיקטוק סרטוני תמיכה בחמאס.
- **נוסף על העצורים, רבים עברו "שיימינג" ציבורי שהשפיע על עבודתם.** אחת הדוגמאות הבולטות היא השחקנית מונא חווא שהכחישה את הטבח.

לפי נתוני ארגון "מוסאווה", בסך הכול המשטרה ערכה יותר מ-350 בדיקות וחקירות, עצרה כ-250 אזרחים, והגישה 132 כתבי אישום. לפי פילוח דו"ח שפרסם ארגון "עדאלה", רובם (52%) מאזור הצפון; אחר כך מהמשולש והמרכז (30%); ומהנגב (18%). לפחות ב-53% מהעצורים הוגשה בקשה להארכת מעצר. על פי מדיניות הפרקליטות, בכל כתב אישום שנפתח הוגשה בקשה למעצר עד לתום ההליכים (!)

רבים מהעצורים טענו להגנתם ש"פרצו להם לפייסבוק", ש"רק ציטטו חדי'ת", או שהתרגום מערבית אינו מובן.¹⁶ מתברר כי הפרשנות המחמירה, שפירשה גם "ציטוטים", "פרשנויות" או "דיווחים חדשותיים",¹⁷ כתמיכה בטרור או הסתה – הצליחה לנטרל לחלוטין כמעט את מרכיב ההסתה במהלך המלחמה. התוצאה: ההסתה ברשתות החברתיות, שגרמה להתססה רבה בזמן "שומר חומות", הושתקה כמעט לחלוטין במלחמה האחרונה.

¹⁶ גרסה שקיבלה כמובן הדהוד בכלי תקשורת של השמאל, כחלק מקמפיין "הרדיפה אחרי ערביי ישראל".

¹⁷ שיטות שאפשרו בעבר לערביי ישראל להביע תמיכה בטרור באמצעים חלקלקים.

פרק 5: אירועי טרור

במהלך המלחמה נרשמו לא מעט אירועי טרור של ערבים אזרחי ישראל. להלן ריכוז האירועים הבולטים:

פיגוע בירושלים: לוחמת מג"ב נדקרה למוות, שוטר נפצע בינוני

סמל-שני רוס אלישבע רוז איידה לובין, בת 20, נפלה בפיגוע בתחנת "שלם" בירושלים. במהלך הפעילות הגיח המחבל, בן 16 מעיסאווייה, דקר את הלוחמת ופצע אותה אנושות. היא פונתה לבית החולים הדסה עין כרם - אך שם נקבע מותה. מניין חללי המשטרה שנפלו במלחמה הינו 59

יוסי אלי | מורסם: 06.11.2023, עודכן: 06.11.2023

29 באוקטובר: מעצר של שלושה ערבים ישראלים מעראבה ומסכנין.¹⁸ לטענת השב"כ הם השתייכו לדעא"ש והתכוונו לבצע פיגוע במהלך המלחמה.

6 בנובמבר: מחבל בן 16 תושב עיסאווייה (מזרח ים), דקר בשער הפרחים שני שוטרי מג"ב. בפיגוע נרצחה סמ"ש רוס אלישבע רוז איידה לובין, הי"ד.

30 בנובמבר: שלושה מחבלים תושבי צור באהר (מזרח ים) ביצעו פיגוע ירי ביציאה מירושלים, ובו נרצחו שלושה יהודים.

דצמבר: נכון לסוף דצמבר נעצרו שבעה ערבים ישראלים במעצר מנהלי. לטענת השב"כ הם עמדו בקשר עם ארגוני טרור ותכננו לבצע פיגועים.

14 בינואר 2024: טארק ד'עור, תושב עכו ופעיל ותיק המזוהה עם הפלג הצפוני, נעצר ומואשם בקשר עם פעילי חמאס וג'יהאד אסלאמי, קשר שהמשיך גם לאחר פרוץ המלחמה.¹⁹

15 בינואר: רמי מחאמיד, תושב אום אל פחם, נעצר ומואשם בקשר עם פעילי חמאס שהמשיך גם לאחר פרוץ המלחמה.²⁰

29 בינואר: ויסאם אל היג'א, תושב טמרה שבגליל, ביצע פיגוע דריסה ודקירה בכניסה לבסיס חיל הים בחיפה. בפיגוע נפצע חייל באורח קשה.

1 בפברואר: ראזי חמאדה, תושב שפרעם, נעצר בניסיון הצתת תחנת משטרה ותכנון הצתת אזור בתי הזיקוק בחיפה.

3 נרצחו ו-13 נפצעו בפיגוע ירי בירושלים | תיעוד: יורים ומחוסלים - תוך שניות

שני מחבלים, תושבי מזרח העיר המזוהים עם חמאס, הגיעו ברכב לטרמפיאדה בצומת גבעת שאול, ירו ב-M-16 ובאקדח - וחוסלו ע"י אזרח ושני לוחמים, שחזרו לאפטר מעזה. 3 נרצחו, בהם הרב אלימלך וסרמן. 13 נפצעו, 4 במצב קשה. תיעוד: המחבלים ירדו מרכב ופתחו באש, ובחסות הכאוס נורו יריות גם לעבר המנטרל - שפונה לביה"ח

ליון תמרי, רוני נדן שאולוב | 30.11.23 | 09:21

44 תגובות

תגיות: ירושלים, פיגוע, חרבות ברזל, פיגוע ירי

פיגוע משולב בחיפה המחבל שביצע את הפיגוע בחיפה - היה בדרכו לבית המשפט לדיון בעניינו

המחבל, ערבי ישראלי, דרס חייל כבן 20 ליד בסיס חיל הים בחיפה, פצע אותו קשה ואז התסער עליו עם הגרזן - עד שחוסל. המחבל רכש את הגרזן הבוקר, בעודו בדרכו לדיון בביהמ"ש בחיפה - באירוע אחר, מחבל ניסה לדקור חיילים סמוך לכפר תקוע ונוטרל, ללא נפגעים

אורלי אלקלעי, כרמל דננור והדס גרינברג | 29 בינואר, 2024 | 18:53

אורלי אלקלעי, כרמל דננור והדס גרינברג

בעיצומה של המלחמה: ערבי-ישראלי מואשם שתכנן לשרוף מפעל רגיש כהזדהות עם חמאס

ראזי חמאדה (20) משרפרעם תועד מיידה בקבוק תבערה לעבר תחנת משטרה בעיר. בחקירתו בשב"כ ובמשטרה עלה כי כמה שבועות קודם לכן הוא תכנן להצית את האזור המסחרי בסביבת בתי הזיקוק בחיפה על רקע המלחמה בעזה. "ביקש לקדם פעילות ביטחונית חמורה, שהסתיימה בנס ללא נפגעים"

אייר קראוס | 01.02.24 | 09:31

19 תגובות

תגיות: שפרעם, חמאס, בית משפט, מלחמה, חרבות ברזל, אישום

¹⁸ אחמד קילאני, גיבר מחאגינה (אום אל פחם), מגיד סגיר (מגיד אל כרום).

¹⁹ קישור לכתב אישום של טאריק דעור.

²⁰ שילה פריד, מקור ראשון, 26/02/2024: ישראלי בן 27 עזר לחמאס לגייס מחבלים מתוך ישראל

חדשות > פוליטי מדיני > צבא וביטחון

מורה מהצפון נאשם שניסה לסייע לחמאס: "העביר תמונות מפעל ביטחוני, כדי שישוגרו לשם רקטות"

שב"כ והמשטרה עצרו את ראמי חביבאללה (43), תושב עין מאהל שבגליל, ובחקירתו עלה כי **ניסה לגייס ערבים-ישראלים לבצע פיגועים, ואף שלח לפעילי חמאס תמונות של מפעל ביטחוני באזור, עם מיקומו ב-GPS**. יחד איתו נעצר גם שכנו ליישוב חאלד סאלח, שהסכים להצעה לבצע פיגוע, והציע לספק נשק לשם כך.

ישראל מושקוביץ | יואב זיתון | עודכן: 11.02.24 | 11:37

תגיות: פיגועים, חמאס, שב"כ, גליל

33 תגובות

ערוץ 7

אישום: תכננו עם גורמי חמאס לבצע פיגוע במחסום צבאי באזור ירושלים

כ' באדר א' תשפ"ד | 14:09, 29.02.24

לכידת המשפט המחוזי בירושלים הוגש היום כתב אישום נגד **קטין, תושב ירושלים בן 17** ושואר תרתי, תושב שכם בן 29, **שנכננו עם גורמי חמאס בעזה לבצע פיגוע במחסום צבאי באזור ירושלים** נגד כוחות הביטחון. במקביל ביקשה הפרקליטות מבית המשפט להורות על מעצרים של השניים עד לתום ההליכים המשפטיים נגדם.

על פי כתב האישום, במסגרת התכתבות שהחלה בין הנאשמים לבין פעילי חמאס מרצועת עזה לאחר חודש הרמדאן 2023 ועד לחודש אוקטובר האחרון, ביקש מהם פעיל החמאס לבצע פיגוע ירי לעבר מחסום ישראלי.

חדשות > פוליטי מדיני > צבא וביטחון

אישום: ישראלי-בדואי נפגש עם סגנו של הנייה, והעביר כסף ששימש לחפירת מנהרות

אוסאמה אלעוקבי, בן 53 מחורה, מואשם כי העביר עשרות אלפי שקלים לרצועת עזה אף שידע כי הכסף משמש, בין היתר, לחפירת מנהרות טרור של חמאס. במהלך פעילותו הוא נועד בטורקיה עם אנשי חמאס, בהם גם סגנו של הנייה, סאלח אל-ערווי, שחוסל במקטור האחרון, ביקש מהם פעיל החמאס לבצע פיגוע ירי לעבר מחסום ישראלי.

אילנה קוריאלי | 19.02.24 | 16:07

כתב אישום, חמאס

34 תגובות

11 בפברואר: רמי חביבאללה, פעיל מקומי הפלג הצפוני ותושב עין מאהל שבגליל, נעצר ומואשם בסיוע לעמותת חמאס, ובתכנון פיגוע במפעל אלביט ליד נוף הגליל במהלך המלחמה.

16 בפברואר: פאדי ג'מג'ום, תושב שועפט (מזרח ים), מבצע פיגוע ירי בצומת ראם. בפיגוע נרצחו שניים: אורי יעיש וישי גרטנר, הי"ד.

19 בפברואר: אוסאמה אל עוקבי – בכיר בפלג הצפוני, ראש "ועדות להפצת שלום בנגב" ותושב פזורה אל עוקבי בנגב – נעצר ומואשם בפגישה עם סלאח אלערווי כחצי שנה לפני הטבח, ובהעברת כספים עבור חפירת מנהרות חמאס בעזה.

29 בפברואר: קטין תושב שועפט (מזרח ים), נעצר ומואשם בתכנון פיגוע ירי במחסום בירושלים, בהכוונת חמאס מעזה.

9 במרץ: השב"כ חושף כי עצר תא חמאס שפעל בסכנין. מנהיג התא עמד בקשר עם פעילי חמאס מעזה; ופעילי התא רכשו נשק, התאמנו, ותכננו פיגועים. כמו כן הם היו מעורבים בהצתת היישוב וכפר הנוער אשבל בגוש משגב.

אירועים נוספים הראויים לציון

14 באוקטובר: הצתת חנות אופניים בטייבה, לאחר שהבעלים תרמו אופניים לילדים מעוטף עזה.

3 בפברואר 2024: חברי כיתת הכוננות במושב רתמים ירו למוות בפרץ תושב ביר הדאג', לאחר שחשדו שהוא שולף סכין.

12 בפברואר 2024: אירוע ירי חריג, כולל טיל לאו ברמלה, בחגיגות שחרור לעודאי ג'רושי.

18 בפברואר 2024: תושב מזרח ירושלים נעצר בצפון, כשברשותו טיל מסוג מטאדור עם מערכת שיגור, תשעה רימוני רסס ויותר מ-1,000 כדורי מאג, על פי החשד נועדו למטרות טרור.

חדשות מהארץ והעולם > פיליפ ומשפט

אישום: בדזו ושרכו חנות בטייבה שתרמה 50 זוגות אופניים לילדי העוטף

כתבי אישום הוגשו נגד **שבעה צעירים מטייבה** שעומדים מאחורי מעשי ההצתה והביזה של החנות שבבעלותם של אינאס ועלאא עמארה, **על רקע אידאולוגי-לאומני**.

בחדש לסחר באמ"ח: נעצר צעיר ממזרח ים-שברכבו נמצאו טיל כתף, רימונים וכדורים

07:09 | 18.02.24

המשטרה איתרה ברוב סמוך לצומת כדמיאל טיל כתף מסוג מטאדור עם מערכת שיגור, תשעה רימוני רסס ויותר מ-1,000 כדורי מאג. **הנה הרכב, תושב מזרח ירושלים בן 24** נעצר בחדש לסחר באמצעי לחימה, **שעל פי החשד יועדו לפעילות טרור**.

(חסן שעלא)

תמונות מסוג: בטייבה, חנות, חשד, טרור

ועדת המעקב

"ועדת המעקב העליונה של ערביי ישראל" משמשת כעין "ממשלה פנימית" של ערביי ישראל. היא כוללת בתוכה נציגים של כלל הפלגים בחברה הערבית, חברי כנסת, נציגי ועד ראשי הרשויות הערביות, ומקובלת על רוב התנועות והזרמים של ערביי ישראל. **ועדת המעקב לא הוציאה גינוי רשמי לטבח שנעשה בשמחת תורה.**

בהודעה הרשמית הראשונה, שיצאה יומיים לאחר הטבח (ב־9 באוקטובר), נכתב כי ועדת המעקב מטילה את האחריות למצב על ממשלת ישראל בעקבות המצור בעזה, המשך הכיבוש וה"פגיעה באל־אקצה". רק בהודעות מאוחרות יותר שילבה הוועדה, לצד הקביעה הנחרצת והעקבית כי ישראל אשמה במצב בעזה, אמירות כלליות כי היא "מתנגדת לפגיעה בחפים מפשע".

מאז פרוץ המלחמה, פנתה ועדת המעקב לשני אפיקי פעולה מרכזיים:

ניסיון ארגון הפגנות נגד ישראל: החל מה־19 באוקטובר קראה ועדת המעקב לערביי ישראל לצאת להפגנות, תחת האמירה שישראל מבצעת "רצח עם" בעזה. ההפגנות לא התקיימו בשל האכיפה המשטרתית המחמירה, ובעקבות כך ועדת המעקב יצאה למאבק על עצם קיום ההפגנות. בתאריך 26 באוקטובר כינסה הוועדה מסיבת עיתונאים, ובה הגדירו את המצב כ"מצור מדיני". ניסיונות נוספים במאבק היו עריכת הפגנה (בלתי מאושרת) מצומצמת של חברי ועדת המעקב, פנייה לגורמים בינלאומיים, ועתירות לבג"ץ. הפגנה מצומצמת ראשונה אושרה ב־28 בדצמבר בנצרת, ואחריה ב־2 במרץ התקיימה עצרת ציבורית גדולה בכפר כנא.

פעילות "רשות החירום הערבית": מדובר ברשות־בת של ועדת המעקב, שהחלה לפעול בתקופת הקורונה. בראשה עומד נציג ועדת המעקב אברהם חגי'אזי, מזכ"ל רע"מ לשעבר. רשות החירום הערבית הפעילה מוקדי חירום, שעסקו בין השאר בפעילות נגד ה"רדיפה" – מאבק משפטי וסיוע למסיתים ותומכי טרור, וסיוע לעצורים מעזה ומיהודה ושומרון. הודעת ועדת המעקב קראה לערביי ישראל להיזהר בכתיבה ברשתות החברתיות, לאור "מסע הרדיפה" כלשונם.

תחת מסגרת "רשות החירום הערבית" הוקמו תתי־ועדות, שפעלו בשיתוף פעולה עם עמותות שונות, גם עם עמותות קיצוניות ולאומניות המזוהות עם בל"ד ועם הפלג הצפוני (שהוצא מחוץ לחוק). לתפקיד התיאום מול ה"מוסדות הרשמיים" (בישראל), מונה אמיר בשאראת, מנכ"ל ועד ראשי הרשויות. בכובעו האחר, הפעיל בשאראת גוף מקביל ורשמי של ישראל, בשם "מוקד חירום לתמיכה בחברה הערבית". המוקד פעל בכפר קאסם, תחת המשרד לשוויון חברתי של השר עמיחי שיקלי.

שיתוף פעולה מרכזי התקיים עם ארגון "עדאלה", שפרסם כי:

מרכז עדאלה הקים צוות לניטור חקירות, מעצרים והגשת כתבי אישום נגד אזרחים על רקע התבטאויות ברשתות החברתיות והשתתפות במחאות [...] הצוות המשפטי בעדאלה משתף פעולה

הגוף המשותף של גושי הסטודנטים במכונים גבוהים
10 בנובמבר 2023

בנסיבות קשות כמו אלה, עלינו לזכור כי ראשית, איננו אנשים יתומים, וכי הקול המאוחד והסולידריות החברתית שלנו הם כוח והכרח להתגבר על סמכות ההפחדה הללו.

בשלב זה הוקמה קבוצה בגוף משותף של גושי סטודנטים וועדים מקומיים באוניברסיטאות ובמכללות הפועלות בשיתוף פעולה עם ארגוני נוער וזכויות אדם במסגרת רשות החירום הערבית לארגון עבודה על מנת להדוף רדיפה זו, ללוות סטודנטים אשר נרדפים, ומבטיחים מעקב אחר תיקים במישור המשפטי, החינוכי והאישי.

ככל שהניסיון הארוך הוכיח שהסולידריות שלנו ... ראה עוד

1

2

3

4

5

גוף תמיכה בסטודנטים ערביים שהוקם על ידי רשות החירום הערבית

עם ועדת החירום, מיסודה של ועדת המעקב העליונה של הציבור הערבי בישראל, עם ועדים עממיים ורכזים ביישובים ובאזורים השונים, על מנת ליצור מנגנון יעיל למעקב אחר מקרי חקירה ומעצרים, ולטפל בהם על הצד הטוב ביותר.

הפגה הצפונית של התנועה האסלאמית

הפגה הצפונית של התנועה האסלאמית הוצא מחוץ לחוק, על רקע הגדרתו כמשויך לחמאס. הוא בלט בהובלת הפגנות שהפכו להתפרעויות אלימות בזמן אירועי "שומר החומות", והיה אחד הגופים המשמעותיים בהתססת השטח.

תנועת "חיראק אלפחמאווי" משמשת זרוע שטח של הפגה הצפונית באום אל פחם. בשבועות הראשונים למלחמה ניסתה "חיראק אלפחמאווי" לארגן הפגנות המוניות, אולם הן פוזרו בכוח על ידי המשטרה, ושניים מהמארגנים נעצרו עד תום ההליכים.²¹ אפשר להניח שהמעצר גרם להרתעה ולירידה בפעילות התנועה באום אל פחם (המוגדרת כ"בירת הפגה הצפונית"), ואף בשאר הארץ.

שני פעילים מרכזיים בפגה הצפונית נעצרו לאחר המלחמה בעקבות קשרים עם חמאס – **אוסאמה אלעוקבי** מהנגב, ו**רמאי חביבאללה** מעין מאהל. כמו כן נערכו שיחות אזהרה וחקירות לפעילים מרכזיים נוספים, כגון **לאימאם אמרי נפאר** מלוד, האימאם **מוחמד מאדי** מעכו, ו**סלמאן אבו עוביד** מהנגב.

בקריאות הפגה הצפונית בלטו המסרים הבאים:²²

1. ה"סבר", שמשמעותו באסלאם היאזרות בסבלנות בתקופות קשות והמתנה לרגע המתאים.
2. הצורך להיאזר בחשיבה אופטימית ובתקווה.
3. הסבל של תושבי עזה.
4. ה"ממשל הצבאי" שמטילה ישראל על האזרחים הערבים.
5. סופה של המלחמה לא יסתיים במפלת ישראל בלבד, אלא גם במפלת ארצות הברית.

²¹ אחד מהם הוא מוחמד ג'בארין, קרוב משפחתו של יושב ראש הפגה הצפונית – ראאד סלאח.

²² המופיעים בין השאר בדרשותיו של סגן יו"ר הפגה הצפונית כמאל אלחטיב.

בבוקר ה-7 באוקטובר פרסמה מפלגת חד"ש הודעה ובו היא מטילה את האחריות על ממשלת ישראל, ומאשימה את הכיבוש. איימן עודה ומוחמד ברכה קראו להתנגד "לפגיעה בחפים מפשע", תוך דגש עקבי במסרים, שהתייחסו ל"פעולות" חמאס לעומת ה"טבח" של צה"ל בעזה. בהתאם לקו המסורתי של המפלגה, הודיע איימן עודה כי הוא מתנגד לקריאות חמאס לערביי ישראל להצטרף למאבק המזויין. עם זאת הוא נמנע מהבעת ביקורת ישירה ומקריאה לפעילות נגד חמאס.

במסגרת הדרישות המדיניות, מובילה חד"ש קמפיין נגד המלחמה. פעילי המפלגה מובילים את ההפגנות בתל אביב, בחיפה ובמקומות נוספים, וקוראים ל: סיום מידי של המלחמה; עסקה של "כולם תמורת כולם"; והסכם להקמת מדינה פלסטינית.

מסרים נוספים מבית מפלגת חד"ש:

1. קמפיין נגד "רדיפת ערביי ישראל" בדרישה לאפשר קיום הפגנות, במסגרת זו היא אף עתרה לבג"ץ שיאפשר הפגנות לאומניות פרו עזתיות.
2. חברי הכנסת של המפלגה תמכו בדרום אפריקה בהאשמת ישראל ברצח עם.
3. קריאות להקמת ועדת חקירה בנוגע לפיגוע בכניסה לבסיס חיל הים בחיפה שבוצע על ידי תושב טמרה, בטענה שהוא "הוצא להורג".
4. פרסום קריקטורה ברשתות החברתיות המאשימה את ישראל ברצח ילדים.

הפלו הדרומי ומפלגת רע"מ

מנסור עבאס אמנם גינה את הטבח של חמאס, אך הודעה רשמית ראשונה יצאה דווקא לגינוי ה"טבח בבית החולים בעזה" ב-18 באוקטובר. עבאס קרא עם תחילת המלחמה לערביי ישראל שלא לקחת חלק במאבק המזויין, לשמור על החוק, ו"לעבוד יד ביד עם הרשות הפלסטינית". בהמשך הבהיר כי "המדינה הפלסטינית שתקום, היא זאת שתשלול את ההתחמשות של הפלגים הפלסטינים".

מסרים ואירועים משמעותיים נוספים במפלגת רע"מ:

1. רע"מ בירכה על פגישת הפלגים הפלסטינים במוסקבה שקראו לחמאס להיכנס תחת אש"ף.
2. הצורך להכרה בינלאומית במדינה פלסטינית.
3. ח"כ אימן חטיב יאסין הכחישה בראיון את הזוועות שביצע חמאס. בעקבות הסערה הציבורית עבאס התנער ממנה, ובסופו של דבר היא התנצלה באופן חלקי ולא פוטר.
4. חבר הכנסת וליד טאהא האשים את ישראל ברצח עיתונאים של אל גזירה.
5. קריאות להפסקת המלחמה, לעסקת חילופי שבויים שתכלול שחרור כל האסירים, והסכם שלום להקמת מדינה פלסטינית עצמאית שבירתה ירושלים.
6. קריאה לאיחוד כל ה"פלגים הפלסטינים" כדי לסכל את התוכניות של ישראל.
7. הודעה רשמית של רע"מ שמתנגדת למעצרים על רקע הסתה, בטענה שאלו מעצרי שווא.

מסרים ופעילויות משמעותיים של התנועה האסלאמית:

1. עמותת סיוע 48 פעילה להקים "חדרי מיון" לסיוע לערבים בצפון ובנגב, בהתאם לתפיסת ה"דעווה" בתנועה.²³
2. התרמה להכנת מקלטים לכפרים הבלתי חוקיים בנגב, אירוע שאפשר לפרשו כניצול הזדמנות לחיזוק האחיזה הבדואית בנגב.
3. אברהים ח'ג'אזי, הנחשב ל"איש החזק ברע"מ", מוביל את עבודת "ועדת החירום הערבית" מטעם ועדת המעקב. במסגרת תפקידו גייס עורכי דין שיתנדבו בסיוע לעצורים הלאומניים.

סיכום

מסקירת הנתונים על התנהגות ערביי ישראל במהלך חמשת החודשים הראשונים של מלחמת "חרבות ברזל" עולה כי לא הוסר החשש מהתפרצות אלימה בקרב ערביי ישראל, בדומה לפרעות שפרצו בזמן מבצע "שומר חומות". ראינו כי נעשו ניסיונות חוזרים ונשנים להוציא הפגנות המוניות, כאלו שעלוות להתפתח בקלות לפרעות. ראינו גם שבחודשים הללו היו לא מעט ערבים ישראלים שבחרו לחבור לטרור ולהוציא פיגועים, ורבים עוד יותר בחרו לשבח את חמאס על טבח השביעי באוקטובר, או לנקוט בצורה ברורה בעמדה אנטי-ישראלית.

כפי שעולה מדו"ח "ועדת אור" על אירועי אוקטובר 2000, ומדו"ח מבקר המדינה על פרעות תשפ"א, הדרך להידרדרות לפרעות המוניות עוברת בהסתה ובהפגנות חוקיות, או חוקיות למחצה. אם כן הרקע לפרעות קיים, אלא שמדיניות מחמירה של מניעת הפגנות ומניעת הסתה גרמו לערביי ישראל להישאר בבית עד כה.

מה יקרה ביום שייערכו עשרות הפגנות לאומניות בכל רחבי הארץ, כפי שוועדת המעקב מנסה לייצר כבר חודשים? מה יקרה ביום שהיד הקשה נגד הסתה תתרופף מעט, והרשת תתמלא בקריאות "להגן על תושבי עזה / אל-אקצה" ו"לשחרר את המולדת"? ומה יקרה אם יאפשרו לעשרות אלפי צעירים לאומניים להגיע להר הבית ולהתבצר שם כפי שקרה בזמן "שומר החומות"?

מדינת ישראל מתוחה עד הקצה מול האיום הפנימי הנשקף מהערבים אזרחי ישראל, שבצורה טבעית מזוהים עם ערביי עזה ומתנגדים לפעילות צה"ל ברצועה. כל שינוי בשטח, בין אם שינוי מדיניות ובין שינוי בשטח כגון מלחמה מול חיזבאללה בצפון, עלול לאפשר לגפרור הראשון להידלק, ומשם הדרך קצרה לפרעות בדומה ל"שומר חומות" ואף יותר מכך.

²³ דעווה = הפצת האסלאם ללא מוסלמים, או למוסלמים "חילוניים", באמצעים לא אלימים.